

Swedac Årsberättelse 2019

Swedac på en minut

Swedac är en statlig myndighet som arbetar inom många samhällsområden. Syftet med Swedacs verksamhet är att bidra till en öppen och global världshandel, ett konkurrenskraftigt näringsliv och trygghet för konsumenten i ett hållbart samhälle.

Swedac ackrediterar, det vill säga granskar och godkänner, företag och organisationer som i sin tur certifierar, kontrollerar och provar alltifrån ledningssystem och hissar till medicinska prover och miljöfarliga utsläpp.

Swedac tar fram regler som handlare och tillverkare ska följa i hantering av exempelvis vågar, ädelmetallarbeten, färdigförpackade varor, elmätare och bensinpumpar.

Swedac samordnar Marknadskontrollrådet. Rådet är ett nationellt forum för myndigheter som har till uppgift att kontrollera att produkter på marknaden följer gällande lagstiftning.

Innehåll

Den stora utmaningen _____ 04

Ulf Hammarström, generaldirektör, om att bygga tillit i Sverige.

Säkrare och bättre _____ 06

Så fungerar det system som bygger kvalitet i Sverige.

Alla vägar bär till Borås _____ 08

Anette Arveståhl, chefsjurist, om att ha Borås som utgångspunkt.

Våra viktigaste möten 2019 _____ 10

Mässor, möten och ett jubileum – här är mötena som gjorde skillnad under 2019.

Så blev resultatet 2019 _____ 12

Swedacs verksamhet finansieras till största delen med avgifter.

Framtid: Det här blir viktigast för Swedac 2020 _____ 14

Allt om myndighetens fokus under nya decenniets första år.

Kontor

Besöksadress: Österlånggatan 5,
503 31 Borås
Postadress: Box 878,
501 15 Borås

Ulf Hammarström,
generaldirektör
Swedac.

Tillit 2019

Hur bidrar Swedac till ett starkare samhälle? Hur ska myndigheten utvecklas för att i en föränderlig omvärld fortsätta bidra till en robust vardag där vi litar på varandra och på samhället?

De frågorna har vi på Swedac ställt oss under året som gått. Spörsmålen är inte nya för vår tid, men kräver alltid nya svar. I år har utveckling och tidens gång varit särskilt aktuella för oss på myndigheten eftersom vår verksamhet firat 30 framgångsrika år. 2019 var också ett bra år för Swedac. Myndigheten kom en lång bit på väg mot att stabiliseras efter den omskakande omlokaliseringen. Vi löste vårt uppdrag. Kundnöjdheten var till och med förvånansvärt hög med tanke på omständigheterna. Starka och kompetenta medarbetare har varit med och definierat hur myndigheten ska utvecklas framöver med målet att ge ökad samhällsnytta.

När vi ser tillbaka på 2019 kan vi samtidigt konstatera att osäkerheten i samhället ökar – vi ser det i debatten om fake news och i skjutningar och sprängningar på flera platser i Sverige. Tidskriften Time:s utnämning av Greta Thunberg till årets viktigaste person pekar också på klimatfrågan som den kanske största gemensamma osäkerhet som hänger över världen globalt sett.

På Swedac är vår uppgift fortsatt att vara en garant för säkerhet och kvalitet i samhället. I vårt uppdrag ingår att peka på brister, men i den processen får vi samtidigt en djup förståelse för hur mycket som faktiskt fungerar väldigt bra i Sverige. Det ska vi bli bättre på att berätta om under 2020. Välkommen in i vår värld, så som den såg ut 2019.

Tillits-maskinen – så funkar kvalitetsinfrastrukturen

I Sverige tar vi för givet att vi kan dricka vatten från kranen utan att bli sjuka, att de produkter vi köper i butiken är säkra och att vi kan åka hiss och rulltrappa utan att utsättas för fara.

Självklart? Ja på Swedac är vi glada om du tycker det. Men vi vill också ta tillfället i akt att berätta om det systematiska arbete som gör att alla medborgare kan känna tillit.

Kvalitets-
infrastrukturen
i siffror

1390
ackrediterade organisationer

5

ackrediterade
verifieringsorgan

De verifierar rapporter
om koldioxidutsläpp.

Grunden till kvalitets- infrastrukturen

Nationella lagar, beslutade i riksdagen, tillsammans med internationella lagar och tekniska föreskrifter lägger grunden till kvalitetsinfrastrukturen. Det system som gör att svenska konsumenter kan känna tillit i vardagen.

Kravställare och institutioner

Myndigheter, standardiseringsorgan och mättekniska institutioner ställer krav och bestämmer standarder. Ackrediteringsorgan kontrollerar att kvalitetssäkrare följer kraven.

Organisationerna som kvaitetssäkrar varor och tjänster

Företag och organisationer som kontrollerar, besiktigar, provar, certifierar och verifierar varor och tjänster arbetar inom många samhällsområden i Sverige. Bilbesiktning, sjukhuslaboratorier och laboratorier som kontrollerar vattenkvalitet är några exempel. Att de lever upp till de krav som ställs på kvalitet och tillförlitlighet kontrolleras av Swedac. Swedac samordnar även marknadskontrollen i Sverige.

Det här leder kvalitetsinfra- strukturen till

Företag och organisationer får förutsättningar för export, import, innovation, kvalitet, ökad handel, effektivitet och rättvis konkurrens. Medborgarna kan känna tillit och trygghet i ett fungerande samhälle.

353

ackrediterade
laboratorier

De provar exempelvis
vattenkvalitet.

Antal ackrediterade kontrollorgan:

1050

Exempelvis bilbesiktningen och företag
som kontrollerar cisterner i industrin.

34

ackrediterade
certifieringsorgan

De certifierar att system,
produkter, tjänster och
personer lever upp till
kraven på exempelvis
kvalitet, kompetens eller
miljöprestanda.

Antal medarbetare

111

på Swedac

Alla vägar bär till Borås

En grå småstad med regn på tvären – eller en oväntat cool plats med färgstark gatukonst. Bilden av Borås är delad. På Swedac tycker ledare och medarbetare att båda beskrivningarna innehåller korn av sanning – men ser att arbetsplatsen i Borås är på väg att växa på ett intressant sätt.

Som textilstad har Borås varit känt sedan 1950-talet, om inte ännu längre. I dag är profilen som mode-stad väletablerad. Textilhögskolan ligger mitt i centrum och den som kommer till Borås med buss kan inte missa huvudkontoret för fashion-jätten Gina Tricot som är ett kaxigt landmärke i frostat glas och skarpa konturer strategiskt placerat intill bussterminalen. Längre ansågs Borås också vara Sveriges regnigaste stad. Grå helt enkelt. Men staden Borås har jobbat målmed-

vetet med att ändra den bilden, bland annat med hjälp av gatukonst. Swedac har sitt huvudkontor mitt i centrala Borås, med gatukonst på fasaden, och ser hur platsen har både för- och nackdelar när det gäller att attrahera och behålla personal. – Hälften av mina medarbetare bor i Borås och den andra hälften bor på andra platser i Västsverige. Jag har gjort flera rekryteringar och hittat den kompetens jag behövt, säger Anette Arveståhl, som är chef för Swedacs juridiska avdelning.

Den som ritar en cirkel runt Borås, på rimligt pendlings-avstånd, ringar in omkring 1,5 miljoner människor. Det är tillräckligt många för att kunna hitta personer med utbildning och erfarenhet som passar Swedac. – Swedac kan erbjuda intressanta arbetsuppgifter som dessutom är unika. Vi är även en av få myndigheter med huvudkontor i Västsverige så jag tror att vi även fortsättningsvis kommer ha goda möjligheter att rekrytera kompetenta medarbetare, säger hon.

Arbetsmarknaden generellt blir allt mer rörlig. Svensken byter jobb allt oftare, och fler är redo att göra mer drastiska förändringar. Just nu gör Anette Arveståhl en rekrytering där en kandidat är på väg att lämna Stockholm för Borås. Själv lämnade Anette Arveståhl Karlstad för västkusten när hon tillträdde sin tjänst i början av 2019.

– Det var innehållet i jobbet som lockade mig. Vi får arbeta med att påverka framtiden här, det är intressant.

Framöver ser Anette Arveståhl att det utvecklingsprång som myndigheten är inne i blir viktigt för att fortsätta att locka kompetens. Myndigheten moderniserar sina lokaler men arbetar också med andra förändringar, som att börja använda sin data på ett mer strategiskt och utvecklande sätt. Förändringarna ställer nya krav, men

vissa egenskaper fortsätter att vara centrala för en myndighetsanställd. – Utvecklingen ställer hela tiden nya krav på oss för att vi ska kunna bidra till samhället på ett bra sätt men behovet av professionella medarbetare med integritet, det består, säger Anette Arveståhl.

“Swedac kan erbjuda intressanta arbetsuppgifter som dessutom är unika.”

Buss 100

I högtrafik går bussen var tionde minut mellan Borås och Göteborg. Själva resan tar 45 minuter.

Viskan

Swedacs huvudkontor ligger centralt i Borås, och nära Viskan. Längs med vattnet finns flera promenadstråk.

Detaljer som piggar upp

Den som går ut via huvudingången till Swedacs kontor, och tar höger upp på Tryckerigatan, kan titta upp på fasaden vid gatuskylten. Där står en liten skulptur vid en el-dosa. Den lilla gubben i cement är en av flera gestalter som finns utplacerade på fasader runt om i centrala Borås. Verket är gjort av Isaac Cordal och är en del av Borås Stads satsning på konst i det offentliga rummet.

Avstånd

Swedac behöver regelbundet ha kontakt med Regeringskansliet. Vi behöver åka till Stockholm, och det tar en viss tid, så är det bara.

Vårt fokus 2019

Vid sidan av myndighetens ordinarie tillsynsarbete ordnar Swedac varje år möten och event där myndigheten delar erfarenheter, utvecklar relationer och på andra sätt möter omvärlden. Här är ett urval av de möten vi engagerade oss extra i under 2019.

Swedac 30 år
Myndigheten grundades 1989. Jubileet firades med ett seminarieprogram på Borås Kongress.

Kvalitetsmässan
Mässan är till för offentlig sektor i Sverige. Swedac var värd för ett seminarium på temat tillit och framtid. Myndigheten hade också en monter, där mini-seminarier arrangerades.

**Din Produkt/
Ditt ansvar**
Temat för seminariedagen var import och e-handel och de möjligheter och risker som finns på den globala marknaden. Dagen arrangerades av Marknadskontrollrådet tillsammans med Svensk Handel och Teknikföretagen.

Besök av handelsminister Ann Linde
Ann Linde var i Borås den 10 maj 2019. Linde mötte stora delar av Swedacs personalstyrka och tog del av en längre presentation av nuläget för Swedacs verksamhet, samt organisationens fokus inför framtiden.

Besök av delegation från Kina

I september 2019 tog Swedac emot en delegation från den nybildade kinesiska myndigheten SAMR (The State Administration for Market Regulation). Swedac förmedlade hur reglerad mätteknik fungerar i Sverige, med lagstiftning, tekniska krav och tillsyn. Sverige och Swedac var ett av flera besök som den kinesiska delegationen gjorde runt om i Europa.

Kontroll av Sveriges sjömackar

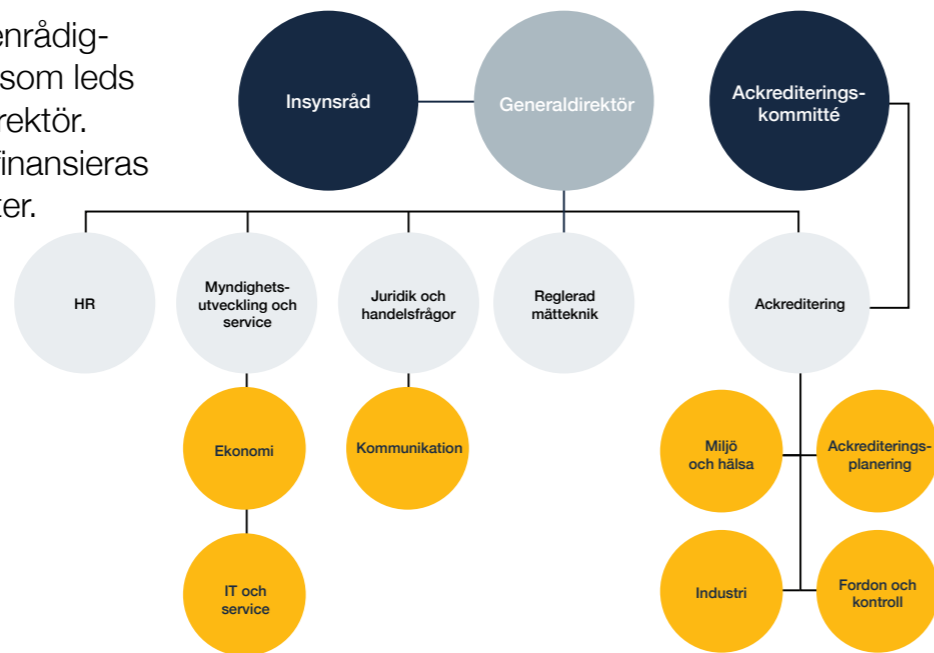
Under 2018 visade det sig att få av landets sjömackar levde upp till de krav som ställs. Under 2019 kontrollerades 66 sjömackar, från Haparanda till Blekinge. 32 blev godkända vid första besöket, ytterligare 29 godkändes efter åtgärder från mackägarna.

Oljeavskiljning

Miljö-inspektörer från landets alla kommuner bjöds in till information och diskussion om hur ackreditering kan bidra till mer effektiva kontroller av oljeavskiljare. Drygt 100 personer deltog i träffen, som hölls på Arlanda.

Organisation och resultat

Swedac är en enrådighetsmyndighet som leds av en generaldirektör. Verksamheten finansieras främst via avgifter.

Organisationschema visar Swedacs organisation från 200101.

Hur är Swedac uppbyggt?

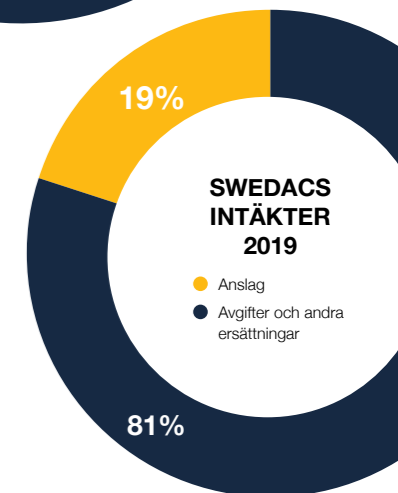
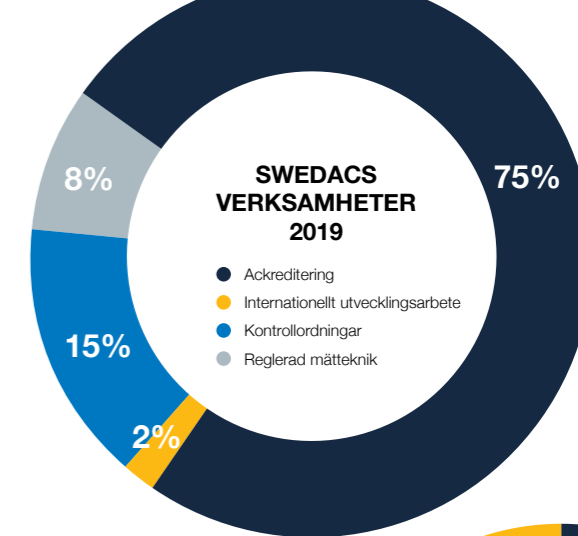
Swedac är en så kallad enrådighetsmyndighet och leds av en generaldirektör med ledningsgrupp. Vid sin sida har generaldirektören också ett insynsråd som i princip fyller samma funktion som en styrelse, men med begränsat ansvar och utan beslutsbefogenheter.

Swedac ligger under utrikesdepartementet och rapporterar till utrikeshandelsministern och ministern med ansvar för nordiska frågor.

Myndighetens verksamhet styrs genom instruktion och regleringsbrev från regeringen samt med lagstiftning och överenskommelser inom Europa och globalt.

Finansiell redovisning

BELOPP I TKR	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkt av anslag	1	31 551	24 203
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	132 505	146 778
Intäkter av bidrag	3	507	490
Finansiella intäkter	4	40	50
Summa		164 603	171 521
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-89 814	-94 146
Kostnader för lokaler	6	-4 704	-8 607
Övriga driftskostnader			
– Kostnader för konsulter	7	-33 670	-49 320
– Övriga driftskostnader	8	-18 567	-14 695
Finansiella kostnader	9	-216	-374
Avskrivningar		-1 170	-1 578
Summa		-148 141	-168 720
Årets kapitalförändring	10	16 462	2 801

Framtid: Swedac 2020 vad blir viktigast?

2020 innebär nya utmaningar för Swedac. Vi lät ansvariga för olika avdelningar spana in i framtiden. Vad blir viktigast?

Anette Arveståhl, Avdelningschef juridik och inre marknadsfrågor.

Vilken omvärldstrend kommer att påverka ditt område mest under 2020?

– Det omfattande arbete som pågår inom olika frågor internationellt med anledning av nya handelsmönster, Brexit, motsättningar mellan olika ekonomier och, som alltid, utvecklingen av nya regler som påverkar oss här i Sverige. Som exempel på regeländringar kan nämnas den nya Marknadskontrollförordningen som påverkar bland annat min avdelnings arbete framöver.

Vad blir viktigast för ditt område?

– Att vi håller oss uppdaterade och kan

bidra med vår kunskap i de frågor som vi är inblandade i. Exempelvis pågår nu utredning om den nya Marknadskontrollförordningen och hur den kommer påverka bland andra oss framöver. Vi genomför även en översyn av flera av våra egna föreskrifter på ackrediteringsområdet som vi slutför under 2020 med ett förhoppningsvis mycket bra resultat.

Vad hoppas du på?

– Min förhoppning är att mina medarbetare och jag på olika sätt ska kunna fortsätta bidra till att förbättra vår egen verksamhet men även bidra till att förbättra andras verksamheter, exempelvis genom bra föreskrifter, med kunskap i utredningar och på andra sätt.

Kristina Hallman, Avdelningschef avdelningen för ackreditering.

Vilken omvärldstrend kommer att påverka ditt område mest under 2020?

– Intresset för ackreditering fortsätter att öka. Anledningen är bland annat att EU allt oftare använder ackreditering som ett verktyg för att skapa tillit på den inre marknaden. Det beror också på att myndigheter och privata aktörer allt mer får upp ögonen för ackreditering som en modell för att skapa förtroende.

Vad blir viktigast för ditt område?

– Under 2019 kom två nya standarder som Swedac tror kan få stor användbarhet i samhället. Den ena är Generella krav för Biobanker och den andra är Krav på Validerings- och verifieringsorgan. Att Swedac är aktiva och bidrar till att svenska aktörer lär sig och kan få nytta av dessa nya standarder ser jag som viktigt under 2020.

Vad hoppas du på?

– Ett år med bra och konstruktiv dialog med våra kunder och andra samhällsaktörer där Swedac är med och driver en positiv samhällsutveckling och våra verktyg används för att trygga tillit.

Mikael Schmidt, Avdelningschef avdelningen för reglerad mätteknik.

Vilken omvärldstrend kommer att påverka ditt område mest under 2020?

– Kanske utbyggnaden och utvecklingen av infrastruktur för laddning av elbilar där det idag inte finns några krav på eventuella elmätare för debitering av laddning.

Vad blir viktigast för ditt område?

– Att se över och revidera ett antal föreskrifter, att tydligare etablera avdelningen för reglerad mätteknik som en marknadsaktör.

Vad hoppas du på?

– Att vi ska uppfattas som en trovärdig och relevant myndighet med fokus på samhällsnytta.

Läs mer om Swedacs 2020.

Richard Ericsson,
Enhetschef IT och service.
Helt nya processer för IT.

Peter Kronvall,
Kommunikationschef.
Så ska Swedac synas mer.

Karolina Wikmyr, HR-chef.
Dynamiskt år för HR.

Du hittar en längre spaning på swedac.se. Scanna QR-koden som ligger på det här uppslaget och läs vad cheferna för IT, kommunikation och HR fokuserar på under 2020.

Swedacs verksamhet omfattar många speciella begrepp.
Här är en ordlista som förklarar ett antal centrala ord.

Akreditering

Akreditering är ett formellt erkännande av att ett företag eller en organisation har kompetensen att utföra vissa specificerade uppgifter inom provning, kontroll, certifiering och verifiering. Kompetensprovning görs enligt europeiska och internationella standarder. Swedac kontrollerar regelbundet att företaget eller organisationen i fråga är kompetent att utföra de uppgifter som de en gång ackrediterats för.

Kvalitetsinfrastruktur

Med kvalitetsinfrastruktur avses de institutioner, system och metoder som måste finnas för att säkerställa att produkter och tjänster är säkra, tillförlitliga och uppfyller funktions- och kvalitetskrav.

Marknadskontroll

Marknadskontroll innebär att myndigheter ska övervaka marknaden och säkerställa att tillverkare och andra ekonomiska aktörer fullgör sina skyldigheter och endast säljer produkter och tjänster som uppfyller lagstiftningens krav.

Reglerad mätteknik

Reglerad mätteknik handlar om att mäta och väga rätt i olika sammanhang. Vågar, elmätare, avgasmätare, längdmått och många andra mätinstrument måste klara fastställda krav på mätnoggrannhet. Swedac formulerar kraven och är tillsynsmyndighet inom det mättekniska området. Det senare innebär att Swedac ansvarar för att kontrollera att mätinstrument inom vissa områden uppfyller alla krav.

Uppdragsmyndighet

Med uppdragsmyndighet avses en myndighet som utför uppgifter på uppdrag av annan myndighet eller privata aktörer. Eftersom Swedac delvis är en uppdragsmyndighet, finansieras en del av verksamheten genom att kunder betalar för Swedacs tjänster.

